

NOVICE

LETO II. - št. 28

V KOČEVJU, DNE 6. JULIJA 1957

Cena 10 din

Seja Občinskega ljudskega odbora Kočevje

Družbeni plan občine Kočevje sprejet

JOŽE KOŠIR, NOVI PREDSEDNIK OBLO KOČEVJE — SKORO 113 MILIJONOV OBČINSKEGA PRORACUNA — NAJVEČ IZDATKOV ZA PROSVETO — 82 MILIJONOV ZA STANOVANJA — ELEKTRIFIKACIJA KOLPSKE DOLINE — GRADNJA OPEKARNE NA RUDNIKU — MIZARSKO-TAPETNIŠKA DELAVNICA — TRZNICA — VODOVOD

V soboto 29. junija je bila v Kočevju redna seja občinskega ljudskega odbora Kočevje. Poleg članov Oblo so bili prisotni tudi: podpredsednik Okrajnega odbora SZDL tovariš Jože Klarič, tajnik OLO Peter Šobar in drugi. Odbor je razpravljal o zadnjem računu občine za preteklo leto in sprejel družbeni plan občine za leto 1957. Ob koncu je bil za novega predsednika Občinskega ljudskega odbora Kočevje izvoljen Jože Košir, dosedanj podpredsednik OLO Kočevje.

Odbor je sprejel zaključni račun občine za minulo leto in predvsem razpravljal o družbenem planu za tekoče leto. Skupni proračunski dohodek občine bodo znašali 112 milij. 668.110 dinarjev. Poleg te vsote pa znašajo še skladi pri občini nad 93 milijonov dinarjev. Ta dohodek se bo izbral od dohodkov iz gospodarstva. Tako bo gospodarstvo iz državnega sektorja prispevalo 12 milijonov dinarjev, prispevek od plač delavcev in uslužbencev v teh podjetjih pa bo skoro 20 milijonov din.

nov din, 29 milijonov din pa bodo vplačali davčni obvezniki. Ostali dohodki se bodo zbirali še od prometnega davka in raznih taks.

Odborniki so določili, da se bodo ta sredstva uporabila v naslednje namene: Za splošno prosveto je določenih 28.535.000 din, za socialno skrbstvo nad 13 milijonov, 10 milijonov za zdravstveno zaščito, komunalna dejavnost pa bo imela na razpolago skoro 9 milijonov dinarjev. Državna uprava (uradi in uslužbenici občine) sme uporabiti 17.259.000 din, to je za 4 milijone več kot v lanskem letu. Zaradi ukinitve okraja bo imela občina večje pristojnosti in bo potrebovala tudi več uslužbencev. Družbene in politične organizacije bodo dobile 5.327.000 din. Ta vsota je za 4 milijone manjša od lanskega leta. Za gospodarske investicije je določenih 18 milijonov din, za posojila investicijskemu skladu 6.656.110 din, rezerva in obveznost pa znaša nad 6 milijonov dinarjev.

V letošnjem letu se močno povečajo tudi skladi pri ljudskem odboru. Stanovanski sklad bo razpolagal z 82 milijoni dinarjev. Ta sredstva se bodo uporabila za gradnjo stanovanj v okviru občine in za posojila tistim, ki si sami gradijo stanovanja. Cestni sklad v višini 4.900.000 din pa je namenjen za popravila in redno vzdrževanje manjših mestov.

Iz sredstev občine je še določeno,

da dobi Kolpska dolina za elektrifikacijo 4 milijone dinarjev, za daljnovid od Starega loga je predvidenih 12 milijonov din, prispevek za vodovod v Stari cerkvi pa bo znašal 900.000 dinarjev. Gradnja trznice v Kočevju in dograditev avtobusne postaje pa bo veljala 4 milijone dinarjev. Pričelo se bo tudi z gradnjo opekarne na Rudniku, za kar je določenih 3 milijone dinarjev. Kot posojilo pa je določeno 6 milijonov dinarjev za gradnjo mizarške in tapetniške delavnice v Kočevju. Manjše vsote so še določene za ostala komunalna dela v občini. Izven občinskega proračuna pa so določena iz okrajnega vodnega sklada še večja sredstva za ureditev Rinze, iz sredstev Republike pa se bo dogradil kočevski vodovod.

Podrobneje bomo o družbenem planu poročali v eni izmed naslednjih številka našega lista.

Tržaški gledališčniki med nami

Trst, biser severnega Jadrana, kako si Slovencem vedno pri srcu! Po tvojih ulicah je preteklo mnogo naše krvi in prav ta nam je porok, da slovenska beseda ob tem mejniku slovenskega življa ne bo nikdar prenehala. Da se slovenska beseda tem ohranja, neguje in posreduje mlademu rodu, ima veliko zaslug Slovensko narodno gledališče v Trstu, ki vrši s svojim neumornim delom plemenito kulturno poslanstvo, s katerim z bližnje dva naravna jezika širimo slovensko besedo.

Ko se je vodstvo Slovenskega narodnega gledališča odločilo za

NOV ZAKON O INVALIDIH

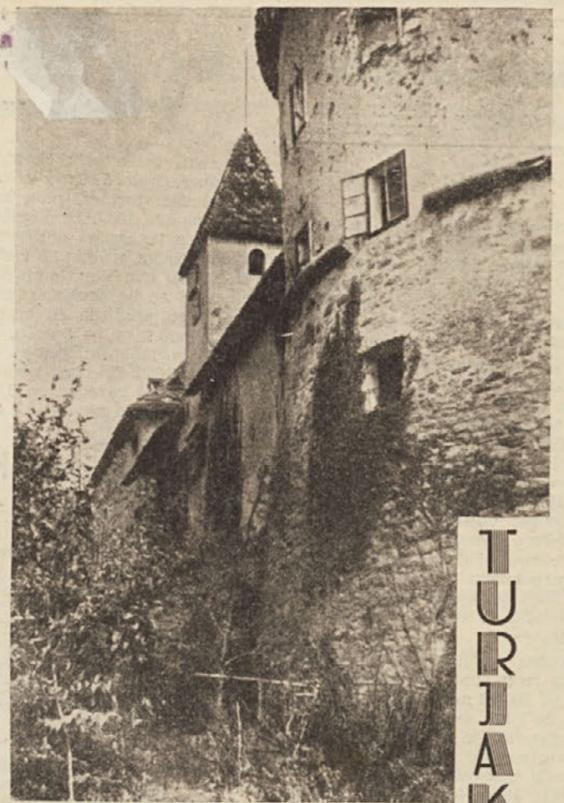
V Beogradu sta se sestala zakonodajni odbor Zveznega sveta in odbor za socialno politiko in ljudsko zdravje. Razpravljali so o osnutku zakonov, o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških vojnih invalidih. Z zakonom bo uveljavljena nujno potrebna zaščita osebnih vojaških vojnih invalidov, takšnih invalidov, ki nimajo drugih sredstev za preživljanje, razen invalidskih prejemkov. Ena važnih določb v novem zakonu je tudi določba o zaščiti otrok padlih borcev.

»GALEB« SE JE VRNIL

V splitsko luko se je vrnila z daljšega potovanja po vzhodnem Sredozemskem morju naša šolska ladja »Galeb«. Ladja »Galeb« je mesec dni križarila po morju in v tem času pristala v lukah Aleksandrije, Bejruta, Latakije in Pireja.

VRTCI

Občinski ljudski odbor Kočevje je na zadnji seji določil, da prejme Črtoški vrtec Kočevje v letošnjem letu 1.600.000 denarne pomoči, vrtec na Rudniku pa 737.000 dinarjev. 570.000 din pa je določenih za dijaški internat v Fari.

TURJAK

PO SVETU

Casi se spreminjajo. Zahodnonemška letalska tovarna Messerschmidt, znana po svojih lovskih letalih iz minule vojne, bo spet začela izdelovati vojna letala. Nova letala bodo reaktivna in bodo služila za urjenje pilotov zahodnonemške vojske.

Delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi podpredsednik centralnega sveta Drago Stamenković, je 5. julija odpotovala na Madžarsko na povabilo lovskega sveta madžarskih sindikatov. Predstavniki jugoslovanskih sindikatov bodo ostali na Madžarskem 10 dni in se seznanili z delom sindikatov v tej državi.

Podpredsednik Zveznega izvršne-

ga sveta Svetozar Vukmanović bo obiskal dežele jugovzhodne Azije. Pred obiskom je naknadno prejel še vabila na obisk kambaške, tajske in severnovietnamske vlade, naj obišče te dežele.

Letos poleti bo prišel najbrž na obisk v našo državo predsednik Demokratske republike Vietnam Ho Ši Minh.

V Alžiru boji še vedno divjajo. V zadnjem času so uporniki izvršili več hudih napadov na francoske vojske. Pri teh napadih je bilo ubitih 32 francoskih vojakov in oficirjev, medtem ko so uporniki sedem vojakov ujeli. Francozi trdijo, da so imeli uporniki v teh bojih 45 mrtvih. Francoska je pred kratkim aretirala skupino alžirskih novinarjev, ki so v službi pri Radu Alžir. V Alžiru zdaj ne izhajajo noben list v arabščini.

»Kaj se dogaja, so se končale parnih rezalnic, sedaj znajo sedanje libanonske vlade, ki vodi Zahodu naklonjeno politiko. Libanonski parlament ima vsega skupaj 66 poslanskih mest. Opozicija trdi, da je bilo pri volitvah precej nepravilnosti.

Delegati zahodnih držav na zasedanju razorožitvene komisije Združenih narodov v Londonu so se v glavnem sporazumeli o tem, da bodo privolili v opustitev poskusnih atomskih eksplozij.

Tri zahodnonemške motorizirane pehotne divizije so prešle pod poveljstvo Atlantske zveze. Vsaka teh divizij šteje nad 12.000 vojakov in oficirjev.

Zahodnonemški kancler Adenauer je v govoru, ki ga je imel v okviru volilne kampanje, izjavil, da je vprašanje, ali bo Nemčija tesno sodelovala z deželami, ki so članice Atlantske zveze, odločilno za izid bližnjih parlamentarnih volitev. Ko je izjavil, da je Zahodna Nemčija pripravljena sodelovati v razgovorih o razorožitvi, je še enkrat opozoril na zahtevo zvezne vlade, naj bi v okviru razorožitvenih razgovorov uredili tudi vprašanje ponovne združitve Nemčije.

V Zenevi se je začelo 24. zasedanje Gospodarsko-socialnega sveta pri Organizaciji Združenih narodov. Na zasedanju obravnavajo vrsto vprašanj iz področja gospodarsko-socialne dejavnosti in človeških pravic.

Ameriški delegat v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN Harold Sassen bo, kakor pričakuje, razložil ta teden v odboru glavni del novega ameriškega predloga o opustitvi atomskih poskusov.

Predsednik Indonezije Sukarno je v razgovoru z jugoslovanskim veleposlanikom v Indoneziji dr. Stanetom Pavličem dejal, da je želja prebivalcev Bogora in Bandunga, da bi kmalu pozdravili predsednika Tita kot dobrodošlega gosta v svoji sredi.

V okviru novega vladnega programa o varčevanju je začel v Franciji veljati odklop o splošni porazdelitvi poštnih in telefonskih storitev. V številnih primerih bodo cene poskočile za tretjino. V tej državi se je pred nekaj dnevi podražil tudi bencin. Podražili se bodo tudi nekateri predmeti, ki jih uporabljajo v gospodinjstvu, kot na primer sesalci za prah, radijski aparati itd. Na francoskih trgih, kjer kupujejo gospodinjstva, se je blago od lani do letos občutno podražilo. Deloma je ta podražitev zaradi posledice letošnjih pomladanskih pozzeb. Paradižnik, ki je stal v lanskem koncu junija 94 frankov, prodajajo zdaj od 200 do 280 frankov itd.

Naš komentar

Trg bo založen

Zaradi nenavadno hude pozebe ob koncu maja smo bili v resnih skrbeh, kako bo v letošnjem kmetijskimi pridelki. Narava je poskrbela, da je prizadela rane hitro celi. Lepo in vroče vreme z zadostnimi vmesnimi padavinami je omogočilo, da so se kmetijske kulture opomogle in po sedanjih podatkih kaže, da bomo imeli kar dobro letino.

Posebno dobro kaže pridelek zelenjave, pa tudi sadja. V vsej državi smo letos pridelali skoro 43 milijonov kilogramov češenj ali za 20 odst. več kot lani. Izvozili jih bomo skupaj približno 2300 vagonov, ostalo pa smo pokupili doma. Pravijo, da cene češenj ne bi smele biti večje od 50 dinarjev in bi bile lahko še nižje, če bi dosegli hitrejši dovoz na tržišča.

Nekateri listi poročajo, da bomo imeli letos breskev in marelic, kakor že dolgo ne. Pridelali bomo 14 milijonov kilogramov breskev in 23 milijonov kilogramov marelic. Napovedujejo, da bodo cene breskev od 55 do 65 din za kilogram, cene marelic pa okoli 65 dinarjev za kilogram. Sliv letos ne bo toliko kot v najboljših letih, ko jih pridelamo nad 100.000 ton, vendar pa jih bo približno 36.000 ton, to je še enkrat toliko kot lansko leto.

Posebno skrb pa našim pridelovalcem in trgovcem že sedaj povzroča, kam s tolikimi pridelki komaradižnika. Tržnega viška bo toliko, da bo moral vsak državljan v nekaj mesecih pojediti 10 kilogramov paradižnika ali pa se bo v večjih količinah pokvaril. Računajo, da ga bomo pridelali približno 220.000 ton. Zaradi slabega izvoza paradižnikove meze ga predelovalne tovarne ne bodo v tako veliki meri odkupovale in država bo morala pomagati podjetjem, da bodo pomagala pospraviti pridelek.

Tudi jabolki, hruški, grozdja in ostalega bo toliko kot normalno. Pridelki bodo v Sloveniji slabi samo na Gorenjskem in pri nas na Kočevskem.

Torej sadja in zelenjave bo dovolj, potrebnika pa danes bolj zanimajo cene. Vemo, da so pridelovalci tudi lani prodajali paradižnik po 5 dinarjev za kilogram, potrebnika pa ga ni dobil ceneje od 35 dinarjev. Res je, da so prevozni stroški dragi, da ni primeren skladišč in hladilnic, toda podražitev od pridelovalca do potrebnika za desetkrat pa je vsega obsojanja vredna. Pričakujemo, da bodo letos tudi sveti potrebniki pri tem imeli svojo besedo. Mc

ZDRUŽITEV SZDL LOSKEGA POTOKA IN SODRAŽICE

V večji občini vse možnosti za večji napredek

V nedeljo 30. junija je bila v Sodražici skupna seja občinskih odborov SZDL Draga-Loški potok in Sodražica. Udeležba na seji je bila zelo lepa. Skupno sejo je vodil podpredsednik Okrajnega odbora SZDL Ljubljana tov. Jože Klarič. Seji sta prisostvovala tudi predstavnika OO SZDL Ljubljana tov. Nedog in narodni heroj Bobnar.

Tov. Klarič je v daljšem govoru razložil pomen združitve obeh občin v eno. Združena občina bo štela približno 6000 prebivalcev in bo imela vse pogoje za nadaljnji razvoj. Obe občini imata mnogo skupnega, predvsem pa ju združuje lesna industrija, ki je v Sodražici, Loškem potoku in Dragi dosega že lepe uspehe.

V razpravi so najprej sodelovali delegati iz občine Draga-Loški potok. Povedali so svoja mnenja o združitvi njihove občine s Sodražico. Slišali smo, da nekateri Potočani želijo, da bi bil sedež združene občine v Loškem potoku. Po daljšem razpravljanju so se zedinili, da je Sodražica bolj primerna za središče nove občine. Delegati iz Loškega potoka in Drage se tudi bojijo, da jih ne bi skupno s Sodražico priključili k občini Ribnica. Ta bojazen pa je neutemeljena, ker

Poljanska dolina bo razdeljena

Odbor za organizacijo oblasti Republiškega zbora LRS je na osnovi zapisnikov zborov volivcev in na osnovi izjav ljudi iz vasi predgrajske občine sprejeli prvotni predlog, oksterem je že obravnaval Izvršni svet LRS, da se priključi celotna občina Predgrad h Kočevju v toliko, da se h kočevski občini priključi naslednje katastrske občine: Predgrad, Knežja lipa, Nemska loka, Spodnji log, Dol in Čepelje, k občini Črnomelj pa katastrske občine Stari trg, Dolenja Podgora, Radenci in Sodevec.

Nov, spremenjen predlog o teritorialni razdelitvi občine Predgrad bo izvršni svet LRS ponovno obravnaval. Ta spremenjeni predlog bo predložen v obravnavo in potrditev Ljudski skupščini Slovenije sredi julija.

Prebivalci vasi, ki se priključijo k občini Črnomelj, so utemeljevali svojo odločitev, da jim je pot v Črnomelj (peš hoja čez hrib) precej krajša kot pa v Kočevje. Proti Črnomlju imajo nekateri tudi svoje vinograde. Prebivalstvo je mar-

so bili izvoljeni: Danilo Samsa, Slavko Kovačič, Majda Bitenc in Ivan Francelj iz Sodražice, Jože Mohar, Alojz Kordiš, Nada Vrečko in Franc Žagar pa iz Drage-Loški potok. V plenum obč. odbora SZDL so kooptirali devet novih članov. O dosedanjem delu Socialistične zveze sta poročala oba dosedanja predsednika. S tem je bila seja zaključena.

Naš razgovor

Tale naš razgovor bo malo drugačen kot običajno. Razgovorjali smo se kar s tremi, kakor jih vidimo na sliki: z Albino Rojčevom, Antonom Kordišem in Angelco Lavričevom. Vsi trije so zaposleni pri podjetju »Smreka« v Loškem potoku.

Anton Kordiš je doma iz Travnika, star pa je 19 let. Je postaven fant. Na zadnjem naboru je bil potrjen k vojakom, kamor bo šel v jeseni ali drugo pomlad. Pri »Smreki« je zaposlen šele mesec dni, prej pa je bil eno leto v službi pri Gozdni upravi Podpreška. Pri-povedoval nam je, da imajo doma srednje veliko kmetijo in da šteje njihova družina sedem članov.

Anton Kordiš je zaposlen na

Angelca Lavrič, Anton Kordiš in Albina Rojč

Zunanje politični komentar

Strateški premik

Turneja japonskega ministra predsednika Kišija v ZDA je končana. Priljubljen, ki jo je ponel s seboj, je bila precejšnja, kot pa kaže, jo je prinesel precej nazaj. V Ameriki jo namreč niso hoteli sprejeti takšno, kakršno so jo na Japonskem zamislili.

Glavne naloge predsednika Kišija so bile: prenehanje poskusov s hidrogenskim in atomskimi orožji, sprostitve trgovine z LR Kitajsko, vrnitev nekaterih japonskih otrok in oporišč, ki jih imajo zasedene Američani, umik ameriške vojske iz Japonske in podobno. Torej, vse te stvarne probleme, ki dokaj močno rahljajo prijateljske vezi med Japonsko in ZDA, bi moral predsednik Kišij urediti ob svojem obisku v Belij hiši.

Delen rezultat japonsko-ameriških razgovorov pa je sporazum, da se bo del ameriških čet umaknil že letos, ostalo pa drugo leto. V poročilu je poudarjeno, da bo zmanjševanje ameriških čet v skladu z naraščajočo vojaško pomočjo Japonske. Ta del poročila bi bil navidez vzpodbuden, ker bi obetal, da bi se celotni vojaški potencial v svetu spet nekoliko zmanjšal. Toda to zmanjšanje je le navidezno in sicer spričo dveh dejstev:

prvo dejstvo je v tem, da so se sodobna orožja močno izpopolnila, pri čemer ni več v tolikšni meri važen položaj nekega vojaškega oporišča. Letala lahko obletijo zemeljsko kroglo, ne da bi enkrat samkrat pristala — vodeni usmerjeni izstreki pa lahko preletijo po več tisoč kilometrov dolge razdalje brez pilota. To pomeni, da lahko z letalonosilk ali drugih vojnih ladij, ali pa z nekimi oddaljenimi vojaškimi postojankami bombardirajo kraje, ki so daleč v nasprotnem zaledju.

Drugo dejstvo, ki govori, da je to zmanjševanje ameriških vojaških enot na Japonskem zgolj navidezno zmanjševanje, pa je v novem oboroževanju s sodobnejšimi orožjem drugih ameriških vojaških enot, ki so razporejene v Južni Koreji. Čeprav je podoba taka, da te reči nimajo med seboj nobene zveze, se vendar človeku samo vsiljuje sklepna misel, češ na Japonskem se ameriška vojska močno zmanjšuje, v Južni Koreji pa jo večja. In če se ve za zmanjševanje položaj obeh dežel, potlej je premik udarnosti ameriškega vojaškega mehanizma iz Japonske v Južno Korejo, samo približevanje nečemu, zaradi česar se pač oborožujejo.

Ob vseh teh sporazumih, ki se sklepajo okoli vojaških problemov, se vendarle najčistje vidi, v koliko resno mislijo na mir. Če se je torej sklenil sporazum o postopnem odhodu ameriških čet iz Japonske je sporazum zgolj strateški premik iz Japonske na Južno Korejo in pa v Južni Vietnam, ki ima prav tako precej ameriških čet. S tem se okrepijo tri velike ameriške postojanke na Daljnem Vzhodu — na Formozu, v Južni Koreji in v Južnem Vietnamu.

Vsem narodom na svetu je jasno, da je številčno zmanjševanje oboroženih sil, a istočasno oboroževanje istih z najmodernejšimi atomskimi orožjem, le prevara, ki prav nič ne prispeva k utrditvi mira na svetu. Z oborožitvijo vojaških enot z najmodernejšimi orožjem se njihova udarna in rušilna moč tudi podestori, zato naj bi velesile, predvsem pa Američani, raje prenehali z izdelovanjem teh orožij.

Tudi v tem primeru velja, da zmanjšanje števila vojakov ali umik z neke točke še ne pomeni tudi zmanjšanja oborožene moči in nevarnosti.

Peter Šobar

Partizanka Žara

V začetku meseca maja leta 1944 so prispeli trije partizani do Medvedove koče nad Belo steno v Veliki gori in se utrujeni poselili pred kočo. Bil je lep pomladni dan, nad Belo steno pa Velika gora še ni ozelenela. Karel, ki je bil med partizani najstarejši, je dejal:

»To je sedaj tisto mesto, ki je primerno za naš premik?«

Jože je odgovoril: »Meni se zdi k. r. primerno. Kaj pa ti misliš, Peter?«

»Boljšega mesta ne bomo dobili, kakor je ta. Mnenja sem, da takoj jutri napravimo premik iz Travnogore, ker jo belci že preveč poznajo. Na ljudi moramo paziti, da ne pridejo po nepotrebnem sovražniku v roke. Ko bo svoboda, bomo naše ljudi zelo potrebovali,« je odvrnil Peter.

Planota okrog Medvedove koče je z južne in severne strani zaprta z velikimi skalami in je nedostopna. Vhod v dolino iz vzhodne strani je med skalami komaj par me-

DRUŽBENI PLAN OBČINE DRAGA-LOŠKI POTOK SPREJET

V lesno-predelovalni industriji je bodočnost

Pretekli teden je občinski ljudski odbor Draga-Loški potok sprejel občinski družbeni plan in proračun za leto 1957. Družbeni načrt govori, da bo znašal družbeni proizvod v občini v letu 1957 skupno 184.775.000 din. V primerjavi z letom 1956 se bo družbeni proizvod povečal za približno 10 odst. Narodni dohodek pa bo dosežen v tem letu po računih družbenega plana za 171.124.000 din, kar nam pove, da bo večji od lanskega za 6,7 odst. Tudi dohodek na enega prebivalca se bo v primerjavi z letom 1956 povečal za 3,7 odst. in bo znašal 59.930 din.

Res je, da so to le gole in puste številke, iz katerih pa razberemo, da tudi zaostali kraji napredujejo. To je razveseljivo. Nekdaj zaostali predeli Drage in Loškega potoka se s trdim delom tamkajšnjih ljudi dvigajo iz primitivizma in se uvrščajo v krog naprednih krajev. Samo nekaj primerov: Lesno predelovalno podjetje »Jelka« v Podpreski z lesno predelovalnim obra-

tom, kjer je zaposlenih približno 40 ljudi, lesno predelovalni obrati v Travniku podjetja »Smreka«, kjer je dobilo kruh nad 100 ljudi. Gradi se nov vodovod v Loškem potoku, čigar pomen bo za zdravje ljudi neprecenljivega pomena itd. Lesno predelovalna industrija je za dragarsko-loško potoško občino življenjskega pomena. Lesna industrija v Travniku in Podpreski se bo morala še naprej razvijati. Kmečka mladina v teh pasivnih krajih vidi v tej industriji svojo bodočnost. Tudi surovin bo za to industrijo dovolj.

Občinski investicijski sklad bo znašal nad 7.240.000 din. Ta sredstva se bodo porabila za razne gospodarske dejavnosti. Stanovanjski sklad bo znašal konec leta približno 4.000.000 din, cestni sklad pa 350.000 din.

Za gradnjo šole na Travi je določeno 9.000.000 din iz dotacije OLO Kočevje. Pozabiti ne smemo tudi na nadaljevanje del pri vodovodu v Loškem potoku. Prva etapa del je zaključena. Sedaj se pripravljajo dela za II. etapo tega velikega vodovoda.

GRADBENI NAČRTI

Še ni dolgo tega, odkar je bilo na ObLO Kočevje posvetovanje s predstavnikmi podjetij, ki nameravajo v prihodnjem letu zidati stanovanjske hiše. Tako posvetovanje je bilo potrebno zato, da bodo zainteresirani pravčasno pripravili potrebne gradbene načrte in da bo ObLO vedel, koliko sredstev bodo posamezna podjetja črpala za stanovanjske gradnje iz občinskega stanovanjskega sklada.

Iz sredstev ObLO Kočevje je bil v Stari cerkvi dograjen vodovod. Vrednost gradbenih del znaša približno 1.200.000 din.

SEJA DELAVSKEGA SVETA KGP KOČEVJE

Delegati s kongresa poročajo

Pretekli teden je imel 29. junija delavski svet Kmetijsko gozdarskega posvetstva Kočevje III. redno sejo. Predsednik delavskega sveta Debeljak in predsednik UO podjetja Virant sta nato poročala o delu in vtiših s I. kongresa DS v Beogradu. Oba sta bila delegata na sedemletnem delu delavskega sveta Jugoslavije. Tov. Debeljak je med drugim povedal tudi to, da je delavsko samoupravljanje v gozdarstvu v Bosni, Srbiji in Makedoniji šele v razvoju in mi Slovenci pred njimi precej prednjačimo.

Delo na kongresu je potekalo v šestih komisijah. Delegati so zelo odkrito razpravljali o vseh problemih delavskega samoupravljanja in dali več kritičnih pripomb. Na podlagi razprav in poročil se je izoblikovalo več predlogov. Ti obsegajo med drugim naslednje: razširijo naj se pravice proizvajalcev v podjetju, poenostavijo naj se uredbe o

razdelitvi dohodka v podjetju, doseženi plačni sistem v podjetjih naj se čimprej spremeni in sicer tako, da bo delavec vedel, koliko bo zaslužil. Na tem kongresu so tudi predlagali, naj se mandatna doba delavskih svetov podaljša na dve leti. Tudi uredba o kreditiranju v podjetjih naj se poenostavi. Tudi tov. Virant je povedal, kako je bilo na kongresu. Naši delegati so se seznanili s številnimi gosti iz tujine. Ti so na kongresu tudi govorili. Tov. Debeljak in Virant sta dejala, da sta prepričana, da bodo sadovi kongresa DS kmalu vidni.

V nadaljevanju se je razpravljalo o osnutku premijskega pravilnika podjetja. V dolgotrajni razpravi so preučevali ves pravilnik. Temelji za izračunavanje premij so: boljše izkoriščanje surovin in materiala, zmanjšanje režijskih stroškov, povečanje produktivnosti dela itd.

Na seji so obravnavali tudi druge probleme, ki se tičejo njihovega podjetja.

KULTURNE VESTI

Kočevarji! Preberite in sami presodite

Z Gogoljevo komedijo »Revizor« Kranja in ob 15. uri napovedana predstava je morala zaradi nezadostnega obiska odpasti. In kdo more reči, da ni dalo dovolj kvalitetne predstave? Če pa pride v Kočevje kak »hokus-pokus«, bosta kinodvorana in Šeškov dom vedno pretresna in tu boš videl vso kočevsko »elito«. Koliko jih boš pa videl na kulturnih prireditvah? Le nekaj častnih izjem!

Vsi, ki imajo razna odgovorna mesta v političnem ali gospodarskem življenju, naj vedo, da jim tak brezbrizhen odnos do gledališke ali druge dejavnosti ni v čast. V bivši Jugoslaviji si na vseh prireditvah videl v sprednjih vrstah vse, ki so kolikojak pomenili v gospodarskem ali političnem življenju. Če niso šli iz zanimanja na prireditve, so šli zaradi svojega položaja ali kakih drugih nagibov. V nekaj dneh bodo imeli v gosteh Slovensko narodno gledališče iz Trsta; imejno toliko kulturne in politične zavesti in jih ne razočarajmo tako, kot smo že mnoge.

Uspeh „Rokovnjačev“ v Velikih Laščah

Kulturno prosvetno društvo »Primož Trubar«, ki je zaživel ob proslavi 400-letnice slovenske knjige, si je s Kreft-Lavstikovim »Tugomerom« postavilo dobre temelje za dramsko dejavnost. In res je nekaj let delo v dramski sekciji lepo teklo, toda po odhodu nekaterih članov KUD je zavladalo v društvu popolno mrtvilo. Po treh letih molka je društvu le uspelo pritegniti v svoje vrste mlade ljudi, ki jih v Laščah ne manjka in v režiji tov. Straha, ki je bil izredno požrtvovalen, so naštetih pripravljeno ljudsko igro »Rokovnjači«.

Precej poguma in dobre volje je bilo treba, da so se lotili dela, ki je scenarist in zaradi velikega števila sodelujočih zelo zahtevno. Toda igralci in režiser so ob pomoči raznih organizacij premagali vse težave, ki jih ni bilo malo, in tako so se sredi junija predstavili svojemu občinstvu. Vsekakor je že sama predstava bila velik uspeh, če pa še dodamo, da so bili množični prizori lepi in prepričljivi ter nekatere vloge tudi igralci dobro rešene, so »Rokovnjači« dosegli prav lep uspeh.

Glasha je bila pevcem dobra opora in je k uspehu igre doprinesla svoj delež. Motili pa so izredno dolgi odmor, med katerimi je godba igrala za zastorom sama sebi, ker se je v dvorano slišal le njen odmev.

Sedaj je led prebit, igralci so tu, tudi režiser se na kak način dobi in nova sezona naj bi se v jeseni začela čimprej. Ponovitev »Rokovnjačev« za občinski praznik bo garancija, da bo dramska dejavnost v Velikih Laščah zopet zaživila v polnem razmahu in tega se vsi Laščani gotovo veselijo.

O šolskem uspehu v Loškem potoku

Loškem potoku seja Sveta za šolstvo, prosveto in kulturo pri ObLO Draga-Loški potok. Sejo je vodila predsednica Sveta tov. Nada Vreček.

Šolski uspehi so letos mnogo boljši kot druga leta, kar je treba brez dvoma pripisati prizadevanosti učitelstva in večjemu zanimanju staršev za vzgojo svojih otrok.

Šolske mlečne kuhinje uspešno delujejo na vseh šolah v občini. Otroci prejemajo malico brezplačno ali pa proti malenkostnemu plačilu. Tudi za bodoče šolske leto je že preskrbljeno, da bodo šolske kuhinje lahko uspešno delovale.

Šole so poskrbele, da bodo šli na taborjenje in v kolonije vsi tisti otroci, ki imajo slabe pogoje za zadostno prehrano in razvedrilo. Starši bodo prispevali za taborjenje svojih otrok skupno približno 35.000 din.

Novi načrt šolske reforme je pokazal na več težav. Po tem načrtu potrebuje šola v Loškem potoku še najmanj tri učne moči, pa tudi na ostalih šolah bo primanjkovalo učiteljev. V Loškem potoku bo osemletna šola, na Travi, Podpreski in Novem kotu pa šestletne šole. Tu bodo nastale težave, kam poslati otroke, ko bodo končali šestletno osnovno šolo, a bodo še vedno šoloobvezni. Po novi šolski reformi mora imeti vsaka šola najmanj štiri učilnice. Teh pa nimata šoli ne na Travi, ne v Podpreski.

Na tej seji so izvolili tudi tridržanski programski svet pri kinopodjetju.

NOVE ZAVESE

KUD »Ivan Vrtičnik« v Loškem potoku je nabavilo nove zavesne in zastor v skupni vrednosti 93.000 din. Namen imajo tudi povečati in razširiti oder. Zavesne in zastor bodo uporabljali že v začetku podjetja.

PROSVETNI IZDATKI

Za štipendiste, ki jih štipendira ObLO Kočevje, je v letošnjem letu predvidenih 1 milijon dinarjev. Knjižnice prejmejo 200.000 dinarjev, uprava Šeškovega doma pa 1 milijon din.

Hlevi KGP v Knežji lipi

II. Mednarodni sejem embalaže

29. junija je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprt II. mednarodni sejem embalaže. Sejem bo odprt do vključno 7. julija. Na tem sejmu sodeluje skupno 87 podjetij — 74 domačih in 13 tujih podjetij. Najštevilnejše je zastopana lesna embalaža, ki jo izvažamo tudi v tujino. Med razstavljalci lesne embalaže naj omenimo podjetje »Jelovica« iz Škofje Loke, podjetje »Jahorina« iz Sarajeva itd. Na drugem mestu je papirna in kartonažna embalaža, kjer razstavlja podjetja iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Maribora, Osijeka in drugih krajev.

V zadnjem času se je začela razvijati pri nas embalaža iz plastičnih

mas. Udeleženci sejma bodo lahko videli prvovrstne izdelke — embalažo podjetij iz Splita, Novega Sada, Zagreba, Ljubljane, Beograda, Reke in drugih krajev. Stekleno embalažo razstavlja »Srpska fabrika stakla« iz Paračina in »Straža« pri Rogatu. Tekstilno embalažo pa razstavlja podjetje »Motvoz in platno« iz Grosuplja ter »Traka« iz Mengša. Pluta pa razstavlja podjetje »Pluta« iz Ljubljane. Na sejmu so tudi stroji za izdelavo embalaže. Od tujih razstavljalcev so močno zastopani italijanski in nemški razstavljalci. Mednarodni sejem embalaže v Ljubljani si je vredno ogledati. —or

nje delo vseh tedanjih organov nujno in tega smo se po prihodu na novi položaj zavedali.

Kuhinja in ekonomat sta se namestila pod smrekami na severovzhodni strani doline, kakih 15 metrov od koče. Po vsej dolini pa smo namestili šotore in barake, v katere so se naselili tovariši in tovarišice. Te barake in šotore so takoj dobili tudi svoja imena. Vsi tovariši in tovarišice so bili z našim novim taboriščem zelo zadovoljni. Med smehom in veseljem so vsi gradili svoja nova gozdna partizanska domovanja. Med vsemi partizani in tovarišicami je bilo v enoti ROOF Ribnica (30–40 tovarišev in tovarišic) pa je vladala tovariška partizanska ljubezen kakor med brati in sestrami. Niti enkrat nismo kršili reda in discipline naših partizanskih načel. Enota tovarišev in tovarišic je bila v medsebojnih odnosih tako vzorna, kakor le malokatera družina. Skrbeli so drug za drugega tako, kot za rodno sestro ali brata in se veselili vesti posameznikov od doma o njihoveh dragih, ki so živeli pod peto

okupatorjev in domačih izdajalcev in vsa enota je žalovala, če so bile vesti slabe.

Prvi večer je bil ob tabornem ognju spet sestanke, na katerem smo obravnavali konspiracijo odhoda in prihoda v našo novo postojanko. Postavili smo stražarska mesta, določili razpored straže in napravili načrt dela odborov in aktivov. Drugi dan se je naše delo že začelo.

Kurirji so vzpostavili zvezo z okrogjem. Bojne patrole so odšle na teren. Aktivisti z literaturo in ostalim materialom pa so poskrbeli za nove zveze in shajališča. S pisalnimi stroji smo napisali letake z našimi parolami in naše patrole so se drugi večer podale po vseh vaseh ribniške doline in potrosile vsa pota in ceste z našo literaturo in letaki prav do Ribnice. Petdeset metrov pred bunkerjem so naslednji dan domobranci pobirali našega Slovenskega poročevalca in kar besneli od jeze in srda. Vsi tovariši in tovarišice so pri tej akciji sodelovali. Mladina je bila najbolj smela. Milan, Lipe,

Polde, Vanda, Danica, Karlima, Zara in vsa ostala mladina je to akcijo izvršila prav pred bunkerji v sami Ribnici. V enem tednu so se vzpostavila vsa shajališča v dolini od Zlebiča do Grčaric in od Kota do Otavice. Tako smo kontrolirali vsako gibanje sovražnikov. V dolini so bile stalno po dve ali tri naše patrole ponoči in podnevi.

V načelstvu NZ je delo obveščevalne službe vodila tovarišica Zara. Vitko, mlado delce, nekoliko otožnih oči, je sprejemalo poročila in sanjalo o zlati svobodi. Ko je dobila poročila, je tiho odhajala v svoj šotor in delala dalje. Tu pa dem je Zara včasih tovariša ali tovarišico, ko se je vrnila iz doline, vprašala o morali sovražnikov, kako so oboroženi in kako živijo naši ljudje v dolini pod terorjem domobrancev. Kadar je dobila vesti od doma, je postal njen, vedno nekoliko otožni pogled, živ, v njem obeh je zasijal zar velike ljubezni, ki jo je čutila do svojih domačih in do domovine.

Konec prihodnjic

PO I. FESTIVALU TELESNE KULTURE V LJUBLJANI

NAŠI ŠPORTNIKI SO BILI MED PRVIMI

Z veseljem in zadovoljstvom smo se vrnili z veličastnega zlata mladine, ki je prvič sodelovala složno na polju telesne kulture ne glede na razne zveze, društva in klube ter administrativne razdelitve. Sodelovalo je vse, kar se bavi s telesno vzgojo mladine in z vzgojo zdravih ter socializmu vdanih državljanov. Ta prvi poskus je povsem uspel in je bil uspeh tako viden in prodoren, da je sam maršal Tito — ki je prisostvoval vsem prireditvam zlata — izjavil: »Prav je, da iščete novih oblik.«

Tega festivala se je udeležilo nad 500 mladih ljudi iz našega okraja in to iz petih družtev, t. j. Sodražice, Ribnice, Dobropolje, Velikih Lašč in Kočevja. Mladina je pokazala, da je vzdržljiva, disciplinirana, poleg tega pa je dosegla več kakovostnih uspehov. Radostno in veselih src smo poslušali razglase izidov tekem po zvočnikih, kjer je

bilo zelo pogosto imenovano zlasti Kočevje med ostalimi kraji Slovenije. Pozabljen je bil ves trud za priprave in napor v vročih zletnih dneh. Naša mladina je bila pomosna, ko je tisočglava množica slišala o njihovih uspehih. Objavljena so bila njihova imena in uspehi na svečani akademiji, kateri je prisostvoval tudi maršal Tito.

Zopet se je mladina kočevskega okraja izkazala in s tem potrdila, da je na polju telesne vzgoje pravilno vodena, da se vodstva društev Partizan zavedajo svojih odgovornosti in dolžnosti do mladine. Ne gre tu za vzgojo posameznikov ali manjših skupin, za katere naj bi se trošila izdatna sredstva skupnosti samo za zunanji videz, temveč gre poleg zdravja še za množično vzgojo mladine v telovadce in športnike-amaterje v sklopu društvenega tovarišstva in medsebojne strpnosti. Da smo to pravilno raz-

zumeli in izvedli, nam je dokazal sam festival in naša množična in vsestranska udeležba na njem.

Mladina in njeni vodniki zaslužijo vso pohvalo, prav tako pa tudi vsa tista podjetja, ki so omogočila z dopusti tako polnoštevilno udeležbo naših pripadnikov na zletu.

Podrobneje o uspehih in ostalih vtisih s I. festivala telesne kulture bomo poročali v prihodnji številki, čim bodo zbrani vsi podatki.

-ko

Spomini na NOB bodo vedno živi

Dnevnik partizana Sribislava

Dobil sem nalogo, da pregledam gozd na področju Kočevja in da uničim tudi municijo, ki je ostala iz minule vojne. Pri tem sem našel železno škaflo in v njej žepno beležko. Na platnicah beležke je pisalo z drobnim ženskim rokopisom: »Sribislavu od Olgice...«. Na spodnjem delu beležke pa je bilo pripisano »Kostolac, 25. januarja

1944. leta«. Vzel sem beležko v roke in začel prebrati.

Izgleda, da je zima v Gorskem Koturu najostrejša. Kako da je jaz ne občutim? Ali je to zaradi tega, ker nosim Jankov kožuh? Imam občutek, da bi tudi v sami srajci prenesel zimo v decembru. Včeraj mi je dejal komisar, da bom

leta. Mile je tajno pripravil program. Na naša vprašanja se samo skrivnostno smehlja. Hoče nas iznenaditi...

Druga četa je odšla proti Delincam, da pripravi ustašem presenečenje, samo s to razliko, da bo tam presenečenje manj prijetno, kakor ga pripravila Mile nam.

9. januarja 1945.

Včeraj, ko smo šli skozi neko slovensko vas, nas je stara ženica povabila v hišo. Bili smo trije: Mile, Dušan in jaz. Ponudila nam je toplo mleko in se nam opravičevala, da nima nič boljšega, s čimer bi nas pogostila. Pripovedovala nam je, da ima dva sinova, ki sta že nad dve leti med partizani. Njene žuljave roke in blagi materinski pogled me je spominjal na mojo mater, ki je tam nekje daleč v Kostolovcu. Kraska ženska!

23. marca 1945.

Dostikrat se zalotim pri razmišljanju. Sedim na planjavi nad našo bazo in mislim... Vojna se približuje koncu. Strašni nemški vojni stroj je v razsulu. Umikajo se na vseh frontah. Kako bo lepo po končani vojni in svobodni domovini. Vrnil se bom nazaj v Beograd, kjer bom nadaljeval prekinjeno šolanje. Zopet bom užival v lepih majskih večerih, po Kallimedanu pa se bom sprehaljal z Olgice kakor nekoč. Kako je bila razburjena, ko se je poslavljala od mene.

»Včasih se spomni tudi na mene...« mi je rekla taktat, ko mi je dala beležko, »ne smeš me pozabiti.«

Ne bom te, Olgice! Mladi smo. Hočemo biti srečni, svobodni in ne bo sile, ki je ne bi mogli premagati. In ta čas ni več daleč.

4. aprila 1945.

Za jutri je napovedan pohod. Pripravljamo se na pot.

Tu se dnevnik konča.

Kakor v smu vidim pred seboj vedri mladeniški obraz Sribislava iz Kostolca. Ali je doživel, da spet uživa v senci poletnega sonca na Kallimedanu, ali pa njegovo telo leži nekje tu, v bližini — sin šumadije v gorati Sloveniji...

Oficir Milović Staniko, Ribnica

Mladina iz baze 13-23 v vasi Bilpa ob Kolpi leta 1944

Nogomet v Osilnici

OSILNICA : PLESCE 6:3 (3:0)

V nedeljo dne 30. junija sta se srečali mladinski nogometni moštvi Osilnice in Plešce. Začetni udarec je imela Osilnica. Ze po peti minuti je prišla Osilnica v vodstvo, kar je zasluga Kvaternika. Kmalu za njim je Malnar zabil drugi gol. Par minut pred koncem prvega polčasa je bil uspešen Kvaternik.

V drugem polčasu so začeli Pleščani ostro napadati. Prvi gol za Plešce je dal Pibernik, kmalu za njim pa drugega Korelac. Osilni-

čani so popuščali. V petnajsti minuti so dali Pleščani po Piberniku tretji gol in izenačili na 3:3. Sedaj se je začela bitka, kdo bo zmagovalec. Osilničani so napeli vse sile in po lepi kombinaciji je Malnar zabil četrti gol za Osilnico. Pri igri je bil uspešen tudi Kovač Dušan, ki je dal peti in šesti gol in s tem postavil končni rezultat 6:3.

Kljub temu, da je bila istočasno filmska predstava v Osilnici, je igri prisostvovalo okoli 80 gledalcev. Sodil je Ivan Križ. J. O.

OBJAVE

DOBER ZASLUŽEK

Iščemo poverjenike za pridobivanje naročnikov na revijo »Progress« in »Maneken«. Zasluzek dober.

Delo je primerno za študente, upokojence, gospodinje in za osebe z raznih poldincev, ki imajo veselje do komercialnih poslov.

Osebe ali pismene ponudbe na: Uprava revije »Progress« Ljubljana, Titova c. 50.

CESTITKA

Požunu Silvu, ki služi vojaški rok pri V. p. 5243/2-a v Trebinjah želim mnogo sreče in zadovoljstva, kakor tudi Jožici. — Prijateljica Marija.

IZJAVA

Podpisani Rebolj Franc, šalka vas 106 izjavljam, da ne vem, če so obkroževanja zoper železnik Vid, za katerega sem zvedel od Koba Fanike in katera sem pisal Anders Ani, resnična. — Rebolj Franc.

OBVESTILA

KOČEVJE

Poročili so se: Kralj Stefan, delovodja iz Dolgega brda 36, star 44 let in Poden Elizabeta, živinorejka iz Rajndola 3, stara 32 let; Mavrič Kazimir, vojaški uslužbenec iz Ljubljane, Staničeva 20 in Majetič Neža, natakarka iz Kočevja, Reška c. 4; Bilber Janez, kmetijski tehnik, sedaj v JLA, Bileča (21 let) in Melink Danica, učiteljica iz Kočevske Reke 39, stara 23 let.

Srečnim zakoncem čestitamo! Rodile so: Hozijan Veronika, gospodinja iz Mlake 26 — dečka Stefana; Rudolf Marija, delavka iz Brega 28 — deklico Heleno in Bajt Stanislava, gospodinja iz Mahovnika 22 — deklico Sonjo. Srečnim mamicam čestitamo!

PREDGRAD

Umrila je Kobe roj. Rade Marija, kmetovalka iz Dolenjih Radene 11, stara 80 let.

DOLENJA VAS

Poročila sta se: Dejak Ignacij, tesar iz Dolenje vasi 20, star 29 let in Vidervol Julijana, kmetijska delavka iz Rakitnice 30 (23 let). Srečnima zakoncema čestitamo! Rodila je Dejak Julijana, gospodinja iz Dolenje vasi 20 — deklico Nežko.

LOŠKI POTOK

Poročila sta se: Vesel Jože, lesni manipulant iz Travnika 75, star 31 let in Šega Marija, delavka iz Travnika 4 (24 let). Srečnima zakoncema čestitamo!

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za izposojništvo 800 din. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 6. julija od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina »Prestirba« Kočevje, v Ribnici pa trgovina z mešanim blagom Ribnica.

V soboto 13. julija ob istem času v Kočevju trgovina »Speerijac« Kočevje, v Ribnici pa trgovina »Živila« Ribnica.

KINO

JADRAN, Kočevje: Od 5. do 7. jul. amer. barvni film »Velika noč Casanove«; od 9. do 11. jul. ital. barvni film »Kosta Divac«; od 12. do 14. jul. franc. barvni film »Rdeče in črno« (prvi del). SVOBODA, Rudnik: 6. in 7. jul. amer. film »Po sledi morilca«, 13. in 14. jul. amer. barvni film »Južno od Sahare«.

OSILNICA: 7. jul. amer. barvni film »Tajna Indijanke«, 14. jul. amer. film »Zaseda«.

LOŠKI POTOK: 6. in 7. jul. amer. film »Beneški tat«, 13. in 14. jul. argent. film »Onečašena«.

Rodila je Sapeta Antonija, delavka iz Hriba 2 — deklico Vladko. Srečni mamic čestitamo!

OSILNICA

Umrila je Štimec Marija, kmetovalka iz Sel 13, stara 80 let.

RIBNICA

Umril je Tekavec Leopold, kmet iz Hrovače 48, star 55 let.

VELIKE LAŠCE

Umril je Zakrajšek Anton, užitkar iz Škamevc 3, star 85 let, v Ljubljani pa je umrl Brodnik Franc, kmetovalec iz Kaplanovega — star 43 let.

KOČEVSKA REKA: 6. in 7. julija sov. film »Šampion sveta«, 10. jul. franc.-ital. film »Pred potopom«, 13. in 14. jul. sov. barvni film »Arena smelih«.

VELIKE LAŠCE: 6. in 7. jul. arg. film »Oskrunjena«.

RIBNICA: 6. in 7. jul. emer. film »Visoka Barbarec«, 13. in 14. jul. amer. barvni film »Velika noč Casanove«.

DOBREPOLJE: 6. in 7. jul. jugosl. film »Krvava pot«, 13. in 14. jul. amer. film »Ženske prihajajo«.

SODRAŽICA: 6. in 7. jul. ameriški barvni film »Sneg na Kilmadžaru«, 13. in 14. julija ameriški film »Rumeno nebo«.

Za smeh in dobro voljo

Oče je pogledal v svojo denarnico, nato pa vprašujoče svojo ženo in sina. »Fant je vzel denar!« »Kako to veš?« je ugovarjala žena. »Kaj pa, če sem ga vzela jaz?«

»Nemogoče,« je stresel oče z glavo, »ker je nekaj še ostalo.«

★

Kozma je imel v mestu lepo hišo. Bil je samec in že precej v letih. Pa vpraša svojega prijatelja Tina: »Bogve, kaj bo pisalo po moji smrti na moji hiši?«

»Pisalo bo: »Stanovanje dajemo v najem,« je mirno odgovoril Tine.

★

Bilo je v stari Jugoslaviji, ko je padla Tomanovičeva vlada in je postal predsednik Vukotič, so se vsi veselili in upali na boljše čase, le neki državljan je bil skeptičen: »Naj jaše Janko ali Marko, kolbica mora nositi enega ali drugega.«

PARTIZANSKI HUMOR

Partizan Lojze iz Malega loga je prišel se med vojno iz Primorske domov na obisk. Lojze je znan kot velik šaljivec in je vaščanom razlagal, kako čudovita dežela je Primorska. »Veste,« je pripovedoval, »tam na Primorskem so taki hribi, da se ženske takrat, ko kuhajo, privezane z vrvijo k štedilniku, ker bi drugače po starnini padle iz kuhinje. Nadalje je pripovedoval: »Kokoši imajo na zadnjicah privezane »škanjice«, to pa zaradi tega, da ne bi izgubile jajce. Čudovito je tudi to, da kmetje ne žanjejo na svojih njivah. Kmet na primer spomladi vseje žito, potem pa pride deževje, ki zemljo z žitom odnese v nižino na drug kraj in tako kmet nikoli ne ve, kje bo v jeseni požel pridelek.«

Lojze se je pri pripovedovanju močno držal, kakor da je vse, kar je povedal, čista resnica.

na prvem partijskem sestanku sprejet v Partijo. Imam občutek, da nisem vreden takega zaupanja, kakršnega mi izkazujejo tovariši. 31. decembra 1944.

Sem že star partijec. 20. decembra sva bila iz našega voda sprejeta Mile in jaz v Partijo. Sekretar SKOJ se jezi. Govoril nam je, da z vsemi silami hočemo, da njegova funkcija »odmre«. Se nekaj partijskih sestankov in grupa skojevcev bo ostala brez članov. Še nekaj ur nas loči od Novega

ZANIMALO VAS BO

Bogastvo bivšega kralja

O bogastvu Aleksandra Karadjordjevića so govorili že, ko je še živel. Vedeli so za njegove številne hiše in palače, gradbene parcele in posestva, dvorce, vinograde in podjetja — šepetali so o njegovih denarnih vlogah v inozemskih bankah, toda nihče ni imel vplogleda v celokupno bogastvo Aleksandra Karadjordjevića, ki je bilo velikansko. Peščica ljudi je vedela, da s kraljevoga dvora vsako leto po rudi poti odhaja 25 milijonov, nihče pa ni vedel povedati, po kakšnih svojevrsnih kanalih prihajajo v roke vladarja še dosti večje denarne vsote. Šele po njegovi smrti je okrajno sodišče v Beogradu napravilo popis celokupnega premoženja Aleksandra Karadjordjevića. Ta popis je obsegal dvaintrideset natiptiknih strani o njegovem premo-

nem in nepremičnem premoženju. Kako je kralj — špekulant prišel do denarja in nepremičnega imetja in kje vse so te nepremičnine bile? Vsi so enotni v tem, da je na to mogoče odgovoriti samo delno. Zato hočemo na tem mestu navesti nekaj velikih afer, ki so prinesle milijonske vsote in so se spreminjale v dvorce in palače, ki so bile razsejane po vsej državi.

Nakup in prodaja parcel

Bilo je znano, da je beograjska občina objavila popis vseh mestnih okolišev, kjer se ni smelo graditi. Tako so veliki kompleksni ostali neuporabni, ker si je pač malo-kateri lastnik želel imeti parcelo, na kateri v doglednem času ne bo mogel sezidati kakšne zgradbe. Seveda je po razglasitvi tega popisa cena gradbenih parcel v teh okoliših začela padati z bliskovito brzi- no. Včasih je ta cena zdrknila na četrtno ali samo petino svoje stvarne vrednosti. Običajno pa so se v takih trenutkih kralj in njegovi ljudje pojavljali kot glavni kupci teh parcel. Ko so bile te kupkujene, je beograjska občina kmalu prišla z drugo odločbo, s katero je dovolila gradnje v prepovedanih okoliših. Tedaj je kralj kupljene parcele lahko prodal za visoko ceno. Posel je bil seveda zelo donosen in ni terjal prav nobenih investicij.

Večkrat so se ponavljali takšni nakupi in nato prodaje parcel. Po teh poslih so se začele zidati nove palače in odkupovati velikanska posestva. Na ta način je bil nagrabljen večji del posestva na Dečnju in še v nekaterih krajih Beograda. Sezidali so dvor na bulvarju Aleksandra Karadjordjevića, pet hiš v ulici patriarha Dimitrija, pet hiš v bivši Kruski ulici itd.

Obveznice vojne škode — nov donosni posel

Po prvi svetovni vojni so ostale mnogim ljudem v rokah obveznice vojne škode. Minila so leta, a nihče ni govoril o izplačilu teh obveznic. Kljub temu so pa ljudje le upali, da bo prišlo nekoč do izplačila, brž ko se bodo razmere v državi uredile.

Te obveznice so bile v glavnem v rokah malih ljudi, ker so lastniki večjih podjetij in kapitalisti že dobili odškodnino z reparacijami. Toda navzile temu se je šepetalo, da do izplačila obveznic vojne škode ne bo prišlo nikoli. Zaradi tega so jih nekateri lastniki začeli prodajati za tretjino njihove vrednosti in še ceneje. Tako so nekateri svoje obveznice prodajali, drugi pa so jih skrbno hranili, ker so upali, da jih bodo še vnovčili.

Dalje prihodnjč

Kotiček za gospodinje

DNEVNI OBROKI

Večkrat slišimo o nepravilnem razporedu naše dnevne hrane. Posebno z zajtrkom, kakršen je pri nas v navadi, ne moremo biti zadovoljni. Ako razdelimo povprečne dnevno potrebne kalorije na 5 dnevnih obrokov, tedaj bi jih pravilno porazdelili takole:

zajtrk	20 do 30 odst.
dopoldanska malica	10 odst.
kosilo	30 do 40 odst.
popoldanska malica	10 odst.
večerja	20 odst.

Če vzamemo za merilo navedene procente in jih primerjamo z našimi prehranbenimi navadami, tedaj vidimo, da je naš zajtrk preskromen, kosilo preobilno, malice nezadostne ali pa jih sploh ne uživamo. Kolčinne hrane napačno razdeljujemo na dnevne obroke. To neenakomerno in nepravilno dovajanje hrane ima svoje neugodne posledice tudi na delovno sposobnost.

Zajtrk

Največ grešimo pri zajtrkih. Malo kave in kruha, to je največkrat vse. Ob teh skromnih kalorijah delamo 8 ur pa še več. Zato ni čudno, da smo po nekaj urah že utrujeni in težko delamo.

Za zajtrk ima prednost črn kruh, ker vsebuje več vitaminov. Razen kruha pojmemo še nekoliko surovega masla, margarine, medu, marmelade, skute ali tudi košček mesa. K temu popijmo večjo skodelico mleka ali mlečne kave.

Zelo priporočljiva je mlečna kaša z mlekom in sveže sadje.

Kosilo

Nič več ni nujno, da je prva jed, ki jo za kosilo uživamo, juha, bodisi mesna ali zelenjavna. Name-

Večerja

Večerja naj bo lahka, pripravljena dovolj zgodaj, da ponoči ne obremenjuje želodca.

Segajmo po vseh vrstah zelenjave, predvsem po solatah, jedeh s sadjem, skuti, jajcih, mleku. Toplo večerjo lahko menjujemo z mrzlo. Kot pijača je zelo priporočljiv sadni sok.

Malice

Za malice ni trba, da jemo obilo, ampak dobro izbrana živila. Zelo osvežujoče je sveže sadje pa tudi zelenjava. Kadar pa je le mogoče, si privoščimo skodelico svežega mleka ali jogurta.

Dnevne obroke si moramo razvrstiti glede na delo. Če imamo kosilo pozno popoldne, z delom pa začnemo zgodaj zjutraj, tedaj moramo imeti obilo malico. V primerih, ko je kosilo pozno, naj bo večerja lahka. Čim bolj pa bomo vrednost svojih dnevnih obrokov hrane približali srednjim navedeni razdelitvi, tem pravilneje bodo razdeljene potrebne kalorije.

NASVETI

V novi emajlirani posodi najprej prevremo mleko in jo šele potem rabimo tudi za druga jedila. Z mlekom se emajl utrdi, da posoda prehitro ne razpoka in se emajl ne začne luščiti.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Zakaj pol ure postanka v Grosuplju?

Zadnji potniški vlak, ki odpelje iz Ljubljane ob 19. uri zvečer proti Kočevju, vozi do Kočevja cele tri ure in 10 minut. Ta »polževa« vožnja pa traja tako dolgo zaradi tega, ker ima vlak na postaji Grosuplje celih 26 minut postanka. Čemu je potreben tako dolg postanek v Grosuplju, nam ni znano. Mogoče zaradi tega, da pride gostilničar v Grosuplju na svoj račun? Potniki, ki se mučijo 3 ure in 10 minut, preden pripelje vlak do Kočevja, bi radi odgovor, zakaj je treba v Grosuplju čakati 26 minut in tako zavladačevati že tako počasno vožnjo na kočevskem »brzcu«. Prizadete potnike zanima tudi to, kdo je dal tak predlog za novi vozni red, ki predpisuje to skoraj polurno čakanje v Grosuplju?

Pa še eno vprašanje! Kdaj se bodo usmili kočevske proge in začeli s temeljitim popravilom? »Fl-

karije« pač ne pomagajo dosti, ker je proga, vsaj na nekaterih mestih, zelo slaba. Kadar bo proga urejena, bomo verjetno dobili spet motorni vlak, na katerega smo se kmaj navadili. Prizadeti

Kam je izginil letak?

PISMO KARLOVSKE MLADINE

V nedeljo dne 23. junija smo na karlovske odru gledali Linhartovo »županovo Micko«. Tamkajšnja mladina jo je zaigrala že za »Dan mladosti«, toda zaradi slabega vremena, je bila udeležba slaba, zato so jo sedaj ponovili s predigrco »Mirko in Marko«, ki so jo igrali pionirji. Gledalci so bili zadovoljni, a igralci verjetno ne, ker je bila precej prazna dvorana. Zakaj? Letake, oziroma vabila smo od-

ČRNI POTOK

V Črnem potoku pri Kočevju so začeli urejevati bazen za vodo. Dela bodo stala približno 500.000 din. Polovico bo prispevala občina, drugo polovico pa prebivalci Črne potoka. Ta bazen bo služil poleg drugega tudi za kopanje.

dali po raznih krajih in seveda tudi v Lašče, saj pride tja največ ljudi iz okolice. Toda čudo — letak je izginil v enem dopoldnevu, na njegovo mesto pa je prišel drugi: »Oglejte si razstavo v otroškem vrtcu«. Ali je to pravilno in v ponos prosvetnim delavcem oziroma društvu iz Lašč? Menimo, da ne! Tudi pri nas je že »sapa« odnesla letak drugega društva, toda napravili smo novega, saj se zavedamo, da je največje zadovoljstvo in obenem tudi edino plačilo za igralce, če je dobra udeležba. Laščani imajo še kino, pri nas pa so edina zabava uprizoritve našega kulturnega društva in gostovanja drugih.

Organizacija LMS Karlova

Zanimivosti iz osega sveta

MEDNARODNO GEOFIZIKALNO LETO

1. julija se je začelo po vsem svetu Mednarodno geofizikalno leto, ki bo trajalo do 31. decembra 1958. V geofizikalnem letu bo vrsta znanstvenih raziskav, kjer bodo sodelovali znanstveniki iz vsega sveta, med njimi tudi naši znanstveniki. V naši državi je pokrovitelj Mednarodnega geofizikalnega leta predsednik republike Josp Broz Tito.

Kaj bodo delali znanstveniki v Mednarodnem geofizikalnem letu? Med drugim bodo raziskovali najvišje zračne plasti — ionosfere — po raznih predelih Zemlje. Delež naših strokovnjakov bo važen, ker bodo proučevali vzroke za določanje najugodnejših pogojev za radijske zveze, razporeditev gostote elektronov itd. Pomembno bo tudi proučevanje vplivov zemeljskega magnetnega polja na ionosfere. Ali ste že videli polarni sij? Tudi polarni sij bo predmet proučevanja. Na več krajih bodo sinoptične postaje, ki bodo določale položaj, obliko in jakost trajanja polarnega sija.

V naši državi je bila osnovana posebna Nacionalna komisija za Mednarodno geofizikalno leto, ki je že pripravila vse potrebno in program za naše znanstvenike. Izsledki znanstvenih raziskav bodo imeli tudi velik praktični pomen. Kakor druge, tako čaka tudi naše znanstvenike obilo dela. Želimo jim veliko uspehov.

ELEKTRONSKI STROJ

V Pragi so razstavili elektronske možgane, ki lahko opravijo v sekundi od 40 do 80 tisoč operacij. Ta aparat, za katerega se zanimajo sovjetski znanstveniki, opravlja vse računske operacije petkrat hitreje kot najbolj dovršeni drugi elektronski stroji na svetu.

MOŽILA BI SE

Franca bi se rada možila. Imela je ravno toliko let, da ni bila niti stara niti mlada. Ko je dolgo časa premišljevala, kako bi prišla do moža, se spomni nasveta prijateljice, da naj pošlje ženitno ponudbo v časopis. Poslala je ponudbo. Čez nekaj dni je nestrpno pričakovala poštarja. Ko je prejela prvi odgovor, je pismo s tresočo roko odprla, kmalu pa ga je zagnala v kot. V pismu je namreč stalo, da bi jo Johan rad poročil, če bo im-

la vsaj 500.000 din dote. Franco je to tako razrazilo, da pismo, ki so še sledila, ni hotela niti pogledati. »Eh, pa ta časopisna možitev! Če bi imela pet sto metuljčkov, ne bi iskala moža po časopisu, ker bi ga lahko doma dobila!«

STROJE NE BO TREBA MAZATI

Neki škotski inženir je pokazal svoj izum, ki bo najbrž igral še veliko vlogo v prometu in industriji. Gre za pripravo, ki omogoča, da stroj deluje brez kakršnega koli mazanja za mineralnimi ali drugimi olji. Izumitelj trdi, da je postopek poizkusil na svojem avtomobilu, ki ga ni mazal že od leta 1955. V tem času je vozilo prevozilo že nad 100.000 kilometrov.

AVTOMOBILSKA NESREČA

Pretedni teden se je pripetila v Makedoniji pri Djevdjeliji, na mednarodni cesti Skoplje — Solun huda prometna nesreča. Avtomobil republiškega zavoda za statistiko Makedonije, v katerem je bilo šest uslužbencev, je z mostu strmoglavil v usahlo strugo reke Zujice. Nesreča je terjala dve smrtni žrtvi.

VELIKE VREMENSKE SPREMENBE

Na srednjem Jadranu je razsajala več dni huda burja s hitrostjo 70 km na uro. Močna burja je ovirala na morju redni ladijski promet. Pred nastopom burje je bila v Splitu velika vročina, do 33 stopinj, temperatura pa je padla na 17 stopinj, v Šibeniku pa celo na 14 stopinj. Take vremenske spremembe so v tem letnem času pač zelo redke.

Pozdrav in zahvala iz Kranja

V dneh 29. in 30. junija je gostovalo v Kočevju Prešernovo gledališče iz Kranja v okviru praznovanja rudarskega praznika. Od uprave tega gledališča smo prejeli dopis s prošnjo, da ga objavimo v Novicah.

»Ob priliki našega gostovanja v Kočevju smo bili deležni tolike pozornosti in gostoljubnosti, da se javno zahvaljujemo vsem, ki so nam v vsakem pogledu šli na roko. Posebno zahvalo pa smo dolžni upravi rudnika Kočevja, ki je oskrbela prevoz kulis in osebja. Za-

hvaljujemo se direktorju rudnika tov. Bergerju, sekretarju tov. Zupanu, tajniku dramske skupine DPD »Svoboda« Rudnik tov. Figarju in vsem, ki so nam kakor koli izkazali pozornost in gostoljubje. Dnevi našega gostovanja nam bodo ostali v najlepšem spominu. Ansambel našega gledališča pošilja prav lepe pozdrave rudarjem v Kočevju in vsem delovnim ljudem tega mesta.

Upamo, da se bomo še videli v Kočevju!

Uprava

Tretjič o velikem požaru v Ribnici

Delo gasilcev je treba poznati - nato šele kritizirati

Občinski odbor Civilne zaštite Ribnica meni, da je bilo o zadnjem požaru v Ribnici rečeno in zapisano marsikaj neresničnega, zato daje svoje mnenje o gasilcih in gasilski akciji ob požaru.

Gasilsko delo nam je v občini Ribnica znano. Tesno smo povezani z Občinsko gasilsko zvezo in nam zato ne more biti vseeno, kako in kaj se govori o gasilstvu, saj

je gasilstvo oz. članstvo PGD v sestavi naših enot. Kdor ima vpogled v delo PGD, nam bo lahko pritril, da so nekatera društva zelo marljiva. V svojih vstah imajo tudi veliko število žensk, ki so izprašane gasilke. Društva v Ribnici in Bukovici imajo operativne ženske desetine. Zanimajo se tudi za vzgojo mladih gasilcev in samo PGD Ribnica ima 45 pionirjev. Ga-

vodi. Pri razdelitvi pa so vztrajale vse premočene in niso hotele sprejeti zamenjave. Tudi gasilci niso bili vsi vinjeni, temveč samo dva. Tudi to ne drži, da bi vodstvo pri gašenju prevzeli vojniki in civilisti, kot je bilo napisano v članku. Reči moramo, da so pripadniki JLA pomagali z vso vne- mo in zelo veliko rešili pred požarom, vendar bo treba v bodoče pri takih akcijah delati bolj enotno in izvrševati povelja gasilskih starešin.

Veliko zlo so bili tudi gledalci, ki jih je bilo toliko, da so zaprli ulice, po katerih gasilec skoraj ni bilo mogoče razviti cevovoda. Težko se je bilo sporazumevati pri zapiranju in odpiranju vode, ker so stale gruče ljudi vseskozi ob cevovodih in so nekateri celo hodili po njih.

Gašenje je bilo težavno. Ogenj je namreč bušil ven šele tedaj, ko je bila že vsa notranjost prostorov, v katerih je začelo goriti, v plamenu. Požar se je širil z veliko naglico, ker mu je pomagal tudi veter. V skednjih je bilo polno listja, slame in sena, ki je bilo dobro netivo za ogenj. Gašenje je bilo zaradi vseh teh okolnosti zelo otežkočeno. Kljub vsemu pa so gasilci obvarovali skednje in hleve, ki so že goreli. Če ne bi gasilec uspelo obvarovati teh poslopj, ki stojijo drug poleg drugega, bi lahko govorili o petdesetih milijonih škodi in ne samo o petih.

Občinski odbor Civilne zaštite Ribnica

Požar v Ribnici

Kočevski rudarji so praznovali

Kočevski rudarji so začeli s praznovanjem svojega praznika — 3. julija — že v soboto 29. junija. Tega dne je v domu »Svoboda« na Rudniku gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja z igrco »Magda«. V nedeljo 30. junija je bil ob 9. uri dopoldan začetek šahovskega turnirja na vrtu letnega kina »Svoboda« v Šalki vasi, ob 10. uri pa promena koncert godbe na pihalu DPD »Svoboda« Kočevje Rudnik v »Gaju«. Popoldan pa je v Šeškovem domu gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja s komedijo »Avtobusna postaja«.

V ponedeljek 1. julija je bil popoldan začetek tradicionalnega nogometnega turnirja za pokal rudarjev na stadionu »Partizana«. Sodelovala so moštva rudarjev, zidarjev, tekstilcev in obrtnikov. Zvečer ob 20. uri pa je bil v domu »Svoboda« v Šalki vasi koncert godbe na pihalu in pevskega zbora DPD »Svoboda« Kočevje Rudnik. V torek 2. julija je bilo nadaljevanje nogometnega turnirja.

Na praznik dneva rudarjev — 3. julija je v jutranjih urah igrala budnico rudarska godba na pihalu. Ob 9. uri dopoldan je bila na vrtu letnega kina »Svoboda« v Šalki vasi svečana akademija z razvitjem prapora rudarjev in podelitvijo odlikovanj najzaslužnejšim rudarjem. Bilo je zelo lepo. Popoldan je bila rudarska zabava, ob 17. uri je bil zaključek nogometnega turnirja in predaja pokala zmagovalnemu moštvu.

Rudarji so lepo proslavili tudi 4.

7. julij — dan borecev. Dopoldan ob 9. uri je bil zaključek šahovskega turnirja, predaja pokala zmagovalnemu moštvu in podelitev nagrad najboljšim. V istem času je bil tudi začetek turnirja rudarskih nogometnih moštev na stadionu »Partizana«. Sodelovala so rudarska nogometna moštva iz Trbovelj, Zagorja, Velenja in Kočevja, popoldan je bila šaljiva nogometna telma med debelimi in suhih rudarjev, ob 16. uri pa zaključne nogometne tekme turnirja rudarskih nogometnih moštev s predajo pokala.

Tudi letos so kočevski rudarji zelo lepo proslavili svoj praznik, ki bo mnogim ostal v lepem spominu.

OTROK NE PUSTIJO NA LETOVANJE

Z zaključkom pouka v šolah se bo začelo taborjenje in letovanje otrok. Pri letovanju otrok padlih partizanov nastopajo težave ravno tam, kjer bi najmanj pričakovali. Imamo več primerov, da matere ne pustijo otrok na letovanje, češ da morajo otroci doma pomagati pri delu. Tistih 4000 din, ki jih bo prispeval za letovanje enega otroka Glavni odbor ZB Slovenije pa bi matere želele, naj se izroče njim. Taka mišljenja so popolnoma napačna. Mati bi morala biti vesela, da bi se otrok na letovanju zdravstveno okreplil, ne pa da bi v času počitnic največ garal na kmetiji. Vidimo, da bo treba še precej vzgajati take »kratkovidne matere, ki« nočejo dobrega svojim otrokom.

SKRB ZA PARTIZANSKE OTROKE V LAŠČAH

O pomoči, ki jo nudi občinski ljudski odbor Lašče najpotrebnejšim, smo že pisali. Ljudska oblast pa nudi vso pomoč tudi otrokom padlih borecev in žrtev fašističnega terorja. Teh otrok je v velikolaški občini precej. Pri šolanju teh otrok pomagajo z denarnimi sredstvi petindvajsetim otrokom, mesečno pa plačujejo zanje 80.000 din. Občina skrbi tudi za otroke socialno šibkih staršev. Za devet otrok prispeva občina mesečno 19.000 din. Pomagajo jim tudi s hrano in obleko.

NEURJE NAD SODRAŽICO

2. julija popoldan so se zgrnili nad Sodražico in okolico temni oblaki. Ob 14.45 je začelo nenadoma grmeti. Iz temnih oblakov se je vsul močan dež in lilo je kakor iz škafa. Strela pa je divjala. Na svojem potu je obiskala strugarja Zajca in razdejala dimnik. V Mlakah pri Zigmaričah je strela ubila eno govodo. Hudorniki, ki so privedli iz vseh strani v dolino, so prizadejali na česti veliko škodo. Voda je vdrta tudi v nekatere hiše. Med hudim nalivom je padala tudi toča, ki je prizadejala precejšnjo škodo na polju. Pri neurju, ki ni trajalo niti pol ure je padlo 37,5 mm dežja.

JELKA V POLJANSKI DOLINI — MEDI

V predelih Grajščice nad Predgradom je jelov gozd, ki ima približno 300 hektarov površine. Letos jelka tako medi, da medica kar kaplja na zemljo. Čebelarji iz okolice Crmčija bodo medenje izkoristili. Pripeljali so svoje čebelice v Predgrad in Jelenjo vas ter na okoljskih vrtovih razpostavili čebelne panje. Kaže, da bo letos medena letina obilna.

ZA ZDRAVJE OTROK

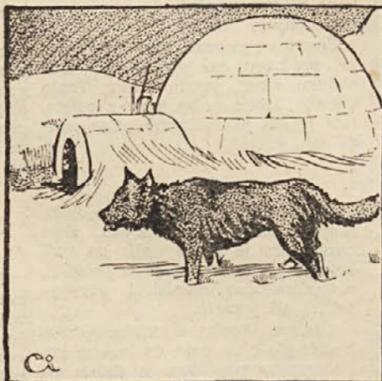
Skrb za zdravje naših otrok ima vedno vidno mesto, kadar o tej pomoči sklepajo naši občinski možje. V občini Kočevje je za letošnje leto določenih 1 milijon dinarjev za počitniške kolonije otrok, šolske kuhinje pa dobijo 600.000 dinarjev. 1.400.000 din pa je določenih za preventivno zdravljenje mater in otrok.

PRIREDIR B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

NARISAL C. OBLAK

21

Po divjem pokolju nad severnimi jeleni se je Blisk ločil od tolpe. Spet ga je zgrabil njegov daljni nagon, spet ga je za nekaj časa prenehala biti volk. Nenadoma je začutil v sebi spremembo, ki je ni mogel razumeti, a ga je vendar razburjala. Zopet se je rodil v njem pes.

Tekel je kot pes in med dirom je zasledil duh človeka. Ta duh ga je vznemiril in kakor začaran mu je sledil. Pripeljal ga je pred igloo, eskimsko kočjo, narejeno iz snega.

22

Kmalu je našel ozek vhod v kočjo. Previdno je pomolil glavo v odprtino, zagledal je dolg, temen leden hodnik in na koncu ozko svetlo odprtino. V koči je gorela lučka v olju morskega psa in ogrevala notranjost. Zaslišal je jok otroka, glas človeškega mladiča, ki ga sicer ni še nikoli slišal, toda ta tožba ga je gnala v notranjost k bitju, ki je bilo samo in si je želelo družbe. Tudi Blisk si je želel te družbe, toda volčja kri je bila v njem premočna, da bi upal stopiti k ognju.

23

Ko se je tako boril sam s seboj, je zaslišal za sabo zamolklo godrnjanje. Obrnil se je in zagledal senco, ki se je pomikala proti njemu. Spoznal je »gospoda v beli srajci« — severnega medveda Wapuska. Blisk se je postavil pred vhod v rov, da bi se boril za človeškega mladiča. Wapusk se je počas približal, godrnjanje v njegovih prsih se je spremenilo v renčanje. S svojo mogočno tenco je bliskovito udaril po Blisku. Toda ta je tak napad že pričakoval in se je unaknil v rov.

24

Tu je imel mnogo ugodnejši položaj. Ko je medved pomolil svojo veliko glavo in mogočna ramena v rov, je z njima popolnoma zaprl ozki prehod in tako mu je bil onemogočen vsak gib. Blisk ga je zgrabil za smrček in začel trgati medvedov gobec. Nato pa se je nenadoma Wapusko velikansko telo silno streslo in rov se je razletel. Pot v notranjost kočje je bila odprta. Blisk se je unaknil v kočjo in se pripravil za zadnji boj, kajti spoznal je, da mu je smrt blizu, kakor še nikoli poprej.